

AMZA JIANU

1881 – 1962

Organizator și creator de școală chirurgicală

S-a născut la 7 iunie 1881, în comuna Fălcoi-Romanați. A urmat studiile secundare la Craiova, apoi s-a înscris la Facultatea de Medicină din București, în 1901. A fost extern și intern al Spitalelor Eforiei Civile.

În perioada internatului l-a avut ca profesor pe marele chirurg Thoma Ionescu. Muncitor, entuziast, pasionat, imaginativ și perseverent, devine cel mai prețuit elev și colaborator al lui Thoma Ionescu.

Abordează cu pasiune chirurgia experimentală devenind, încă din 1908, unul dintre pionierii chirurgiei experimentale și funcționale în România.

În primii ani de activitate publică o serie de studii experimentale: „Disparition de la graisse des capsules surrenales apres fistules pancreatique chez les chiens” (Paris, 1908, în colaborare cu I. Bruckner) și „Digestia stomacală a grăsimilor („fistulă duodeno-gastrică cutanată”) (Revista de Chirurgie, 1908).

Se remarcă de tânăr prin teza sa de doctorat, din 1908, intitulată „Terapeutică chirurgicală în ulcerul stomacului” (225 pagini), bogat ilustrată și cu o amplă bibliografie. Studiază experimental și clinic rezultatele obținute prin anastomoza gastro-duodenală, pilorectomia și excluderea pilorului, modificările sucului gastric, ajungând la concluzii valabile și la ora actuală. Teza a fost premiată cu medalia de aur.

Experimentează pe câini rahianestezia înaltă, cu stovaină simplă sau în diferite combinații și ajunge la formula stovaină 0,04 centigrame + 0,25 mg stricnină, pe care o prezintă, împreună cu Thoma Ionescu, la al 2-lea Congres Internațional de Chirurgie de la Bruxelles, din 1908.

Este preocupat și de fiziopatologia digestivă și întreprinde în această direcție o serie de cercetări experimentale bazate pe metoda fistulei Pavlov, publicând chiar o tehnică asupra acestei metode. Astfel, studiază digestia gastrică a grăsimilor, cercetează modificările mucoasei antrale în urma excluziei pilorice, metodă de tratament a ulcerului, pentru care Thoma Ionescu are un procedeu original.

Preocupat de ameliorări de tehnică și crearea de noi metode chirurgicale, imaginează și publică un procedeu original de tratament al paraliziei faciale prin transplantare de maseter, procedeu cunoscut în literatură ca metoda Jianu-Lexer.

Toate aceste realizări au făcut să fie numit profesor de clinică chirurgicală la Iași, încă de la vârsta de 31 de ani, reușind în scurt timp să organizeze un centru de chirurgie unde, ajutat de elevul său, Nicolae Hortolomei, va aborda cu succes toate domeniile chirurgicale. A introdus măsuri stricte de asepzie și antisepsie. Se pare că este primul chirurg care a operat cu mască, bonetă, mănuși de cauciuc și halat sterile.

Cea mai importantă realizare, care i-a adus consacrarea internațională este crearea unui procedeu original de esofagoplastie, utilizând un tub confecționat din marea curbura gastrică, procedeu publicat în „Deutsche Zbl. Chir.”, în 1912 și în 1914. Metoda este menționată în toate tratatele clasice și, cu toate îmbunătățirile aduse ulterior acestui procedeu

utilizat pe scară largă și în prezent, ideea de bază și meritul primordial rămân ale profesorului Amza Jianu.

Dotat cu spirit de organizator și creator de școală, stăruie și reușește să înființeze un post de conferențiar de radiologie, atașat clinicii chirurgicale, fiind inițiatorul învățământului radiologic la Iași. Organizează primul curs de radiologie din Iași, sub conducerea doctorului Vignal, medic al Misiunii Franceze.

De asemenea, Amza Jianu a organizat nucleul unui serviciu de oto-rino-laringologie.

În 1920 este transferat la București profesor titular la Clinica de Boli Urinare a Spitalului Colțea. Timp de 8 ani a practicat în această clinică nu numai chirurgie urinară, ci și chirurgie generală.

În 1930, profesorul A. Jianu este numit profesor de clinică chirurgicală la Spitalul Colțea; în 1946 clinica sa este mutată la Spitalul Filantropia, unde profesorul va funcționa până la data pensionării, în 1949.

A avut preocupări de neurochirurgie fiind considerat primul neurochirurg al țării noastre. A imaginat un procedeu original de craniectomie decompresivă, în 1910 și, în premieră la Iași, a efectuat cu succes extirpări de tumori ponto-cerebeloase. A promovat în această specialitate pe D. Bagdasar, Al. Moruzi și D. O. Vasiliu.

A fost preocupat de chirurgia membrelor. Este primul chirurg care introduce la noi în țară cuiul Smith-Petersen în tratamentul fracturilor de col femural, realizând un aparat original pentru orientarea cuiului și folosește pentru prima dată metoda Kuntscher în fracturile oaselor lungi.

În timpul scurt cât a funcționat ca profesor la Iași, Amza Jianu a reușit să creeze o școală și să formeze elevi care, la rândul lor, vor ocupa posturi de conducere, dintre care cel mai renumit a fost profesorul N. Hortolomei.

Th. Firică îl caracteriza astfel: „Profesorul Amza Jianu a fost un clinician și chirurg desăvârșit, pasionat, animat tot timpul de cel mai profund umanism, asociind arta și tehnica cu conștiința și bunătatea, a fost totdeauna prezent la datorie, nelipsit la contravizita, niciodată în concediu.

Ca profesor, nu a lipsit niciodată de la orele de curs; vorbea clar și simplu, fără cuvinte de prisos, se referea totdeauna la bolnavul pe care îl prezenta și pe care apoi îl opera în fața studenților. Ca șef de școală a crescut numeroși elevi, unii dintre ei ajungând cadre universitare, alții chirurghi de valoare”.

E. Târcoveanu